

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativni okoljsko-podnebno naravnani sistemi upravljanja govedorejske kmetije za zagotavljanje pridelave krme in optimalnih pogojev reje govedi

Uspešni pristopi komuniciranja v kmetijstvu: komuniciranje o okoljsko-podnebno naravnanih inovacijah v kmetijstvu

prof. dr. Karmen Erjavec

20. 10. 2023

01/
Pomen
komuniciranja v
kmetijstvu

02/
Priporočila za dobro
komuniciranje kmetov

03/
Priporočila za dobro
komuniciranje med kmeti

04/
Priporočila za dobro
komuniciranje kmetov s
potrošniki

05/
Priporočila za uspešno
komuniciranje o okoljsko-
podnebno naravnanih
inovacijskih praksah v
kmetijstvu za kmete

Vsebina

1. Pomen in vloga komuniciranja v kmetijstvu

- **Komuniciranje igra ključno vlogo** v skoraj vseh sektorjih človeške dejavnosti, vključno s kmetijstvom.
- Kmetijstvo je **ena najpomembnejših panog** v gospodarstvu.
- Ker se sooča s številnimi **izzivi**, kot so podnebne spremembe, zmanjševanje biotske raznovrstnosti, omejeni viri in nihanja tržnih cen, je **komuniciranje ključno** za spopadanje s temi izzivi.

1. Prenos znanja in informacij: Komunikacija omogoča kmetom, da se **seznanijo z najnovejšimi tehnologijami**, pristopi in metodami za izboljšanje svoje proizvodnje.

2. Izobraževanje in usposabljanje: Učinkovite komunikacijske strategije lahko podpirajo **izobraževalne programe za kmete**, s čimer jim pomagajo razumeti in sprejeti boljše in trajnostne prakse.

3. Odziv na krize: V primeru **bolezni živali, rastlin ali drugih kriz** v kmetijstvu je hitro in učinkovito komuniciranje ključno za obvladovanje situacije.

4. Vplivanje na politiko: Komuniciranje med **kmeti, združenji in vladami** lahko oblikuje kmetijske politike, ki so bolj odzivne na potrebe kmetov.

5. Tržno komuniciranje in prodaja: Učinkovita komunikacija pomaga kmetom **dostopati do trgov**, razumeti trende potrošnikov in tržiti svoje proizvode.

6. Povezovanje skupnosti: Komunikacija krepi **občutek pripadnosti**, spodbuja izmenjavo znanja in izkušenj med kmeti in gradi močnejše kmetijske skupnosti.

7. Ozaveščanje potrošnikov: V današnjem svetu se potrošniki vse bolj zanimajo za **izvor svoje hrane**. Komuniciranje o praksah, trajnostnih metodah in zgodovini proizvodnje lahko pridobi zaupanje potrošnikov.

8. Podpiranje inovacij: S komuniciranjem **o uspešnih inovacijah** v kmetijstvu se lahko spodbuja njihovo širšo uporabo in razvoj.

2. Priporočila za dobro komuniciranje kmetov

1. Poslušanje: Kmetje bi morali biti pripravljene poslušati drug drugega in druge deležnike, da bi lahko bolje razumeli svoje in druge potrebe, skrbi in želje.

Pomembno je, da kmetje slišijo, kaj imajo drugi povedati, preden začnejo izražati svoje mnenje.

- Pomembno je **slišati, kaj nekdo dejansko govori**.

To storite tako, da vzpostavite **očesni stik, imate odprto držo (obrnjeni ste proti govorcu in rahlo naprej, odprte (neprekrižane) roke, rahel nasmeh), odpravite motnje in zrcalite njihove besede tako, da potrdite (npr. kimanje, parafriziranje (obnova s svojimi besedami) in postavljanje vprašanj)**, da slišite, kaj govorijo.

- Pomembno je, da **pokažete svojo prisotnost**. Ko komunicirate z drugim kmetom, se popolnoma osredotočite na tisto, kar govori. To pomeni, da **ne prekinjate in ne oblikujete svojega odgovora**, medtem ko druga oseba še govori.
- **Pokažite zanimanje:** Z gestami, kot sta prikimavanje ali vzdrževanje očesnega stika, pokažite, da ste vključeni v pogovor.

Pri delu poslušamo s 25
% zbranostjo: 75 %
informacij nam j uide,
pozabimo jih, popačimo,
razumemo narobe

Priporočila za dobro komuniciranje kmetov

2. Upoštevanje različnih tipov osebnosti: Vsaka oseba v vaši bližini ima poseben osebnostni slog, ki vpliva na njihovo komunikacijo. Nekaterim bo ljubše, da jim na hitro in bežno predstavite situacijo z uporabo preprostega jezika, medtem ko bodo drugi potrebovali vse podrobnosti in uporabo strokovnega jezika. Pomembno je, da upoštevate te različnosti;

3. Hvaležnost in pohvala: Pokažite hvaležnost tako, da rečete »Hvala!« ali »Cenim tvojo pomoč pri tem.« in s tem ustvarite **dobro vzdušje**.

4. Jasna in neposredna komunikacija: Kmetje bi morali komunicirati jasno in neposredno, da bi se izognili nesporazumom in konfliktom.

- Pomembno je, da se **izogibate zapletenemu govoru ali izrazom**, ki jih drugi ne razume. Preden začnete govoriti, premislite, kaj želite povedati (cilj) in na kakšen način (ali vaš način ustreza občinstvu).
- Ko govorite, **jasno strukturirajte povedano: najprej povejte bistvo (argument)**, potem pa to pojasnite s podatki, primeri ali posledicami. **Dajte primere**. Ko opisujete tehniko ali postopek, ponudite praktične primere, ki jih bodo drugi (kmetje) razumeli.
- Uporabljajte **vizualne pripomočke**. Če je le mogoče, pokažite dejansko tehniko ali postopek na terenu ali s pomočjo video posnetkov. Uporabite tudi grafike in diagrame za ilustracijo podatkov ali konceptov.

MOČ KOMUNIKACIJE
-neverbalna
komunikacija je
močnejša in hitrejša

PREPRIČLJIVOST
usklajenost neverbalne
in verbalne komunikacije

Priporočila za dobro komuniciranje kmetov

5. Takojšnje reševanje konflikta: Sprotno reševanje konfliktov olajša komunikacijo, navsezadnje nihče noče govoriti ali sodelovati z nekom, na katerega je jezen. Obravnavanje konflikta **s spoštovanjem in aktivnim poslušanjem** pomaga obema stranema, da se počutita cenjeni, zaradi česar sta bolj pripravljeni rešiti težave. Pri konfliktih uporabite **asertivno komunikacijo** (verodostojno, odkrito in spoštljivo izražanje svojih pravic, čustev in mnenj in prositi za nekaj, kar potrebujemo ali si želimo) »jaz-sporočilom« (uporaba 1. osebe ednine z argumentom, ki spoštuje drugega), npr. »Moti me, da parkirate avto na našem travniku, ker tako uničujete travno rušo, ki je za našo pridelavo travinje zelo pomembna. Prosim vas, da odstranite avtomobile.«;

Uporabi tehnike asertivnega komuniciranja: ravnotežje med svojimi in tujimi potrebami

6. Načrtujte družinske in skupinske sestanke, da bodo lahko vsi skupaj slišali, kaj se dogaja. Lažje je zagotoviti, da vsi prejmejo isto sporočilo, ko so vsi v isti sobi. Srečanja omogočajo tudi prostor za razpravo o kakršnih koli vprašanjih, ki so se morda pojavila, kar daje vsem priložnost, da se počutijo slišane. Pri tem je pomembno **redno komuniciranje**, na primer mesečna srečanja in elektronske novice (ustvarite mesečno ali četrtno e-poštno glasilo z aktualnimi novicami in nasveti).

7. Uporaba različnih komunikacijskih kanalov: Kmetje bi morali uporabljati različne komunikacijske kanale, kot so osebni pogovori, telefonski klici, e-pošta in družbena omrežja, da bi lahko dosegli večje število ljudi in bolje komunicirali z drugimi skupnostmi;

Priporočila za dobro komuniciranje kmetov

8.Spoštovanje: Spoštovanje ima različne oblike, vključno z **aktivnim poslušanjem**. Pomeni tudi, da vsakomur omogočite, da pove, kar želi. Kmetje bi morali spoštovati in razumeti drug drugega, tudi če se ne strinjajo v vseh vprašanjih. Spoštovanje in empatija pomagata vzpostaviti zaupanje in izboljšata medsebojno razumevanje med kmeti. To lahko pripomore k izboljšanju komunikacije in doseganju skupnih ciljev.

Ne sodite hitro, saj vsak kmet ima svoje razloge za svoje metode ali odločitve. Poskusite razumeti drugo perspektivo. **Postavite se v njihove čevlje** in pri tem poskusite razumeti, s kakšnimi izzivi se drugi srečujejo, in razmislite, kako bi se sami počutili v podobni situaciji.

3. Priporočila za dobro komuniciranje med kmeti

1. Sodelovanje v lokalnih in nacionalnih kmetijskih organizacijah: Kmetje bi se morali vključevati v lokalne in nacionalne kmetijske organizacije, ki zastopajo interese kmetijske skupnosti. Sodelovanje v teh organizacijah lahko pomaga kmetom pri dostopu do informacij, pridobivanju sredstev in izboljšanju odločitev, ki vplivajo na kmetijski sektor;

2. Redno organiziranje in sodelovanje na lokalnih, regionalnih in nacionalnih srečanjih (sestanki, delavnice, dan odprtih vrat, razstave, sejmi ipd.): Sodelovanje na lokalnih in drugih srečanjih je pomembno, saj omogoča kmetom, da se srečujejo in si izmenjujejo izkušnje ter najboljše prakse. To lahko vključuje obiske kmetij, razprave o izzivih, s katerimi se soočajo kmetje, in izmenjavo informacij o lokalnih dogodkih;

3. Redni sestanki: Kmetje bi morali redno organizirati sestanke, da bi se pogovarjali o svojih izkušnjah in najboljših praksah. Ti sestanki so lahko priložnost za izmenjavo informacij, diskusijo o kmetijskih izzivih in načrtovanje skupnih projektov;

4. Uporaba digitalnih komunikacijskih orodij: Digitalna komunikacijska orodja, kot so družbena omrežja, spletna mesta in mobilne aplikacije, so lahko odličen način za kmete, da se povežejo in izmenjujejo informacije. Te platforme omogočajo hiter in preprost dostop do informacij in lahko izboljšajo produktivnost in učinkovitost kmetij;

3. Priporočila za dobro komuniciranje med kmeti

5. Udeležba na strokovnih izobraževanjih in delavnicah:

Kmetje bi se morali redno udeleževati izobraževanj in delavnic, ki jih organizirajo strokovnjaki s področja kmetijstva. Ta izobraževanja ponujajo informacije o novih praksah, tehnologijah in inovacijah, ki jih kmetje lahko uporabijo na svojih kmetijah;

6. Sodelovanje s strokovnjaki: Kmetje bi morali sodelovati s strokovnjaki za pridobivanje informacij o kmetijskih praksah, ki so najbolj primerne za svoje kmetije. To bi lahko vključevalo strokovnjake za živinorejo in vse druge strokovnjake, ki imajo izkušnje s kmetijsko dejavnostjo.

Najpogostejše napake:

- slabo rokovanje,
- neprimerna drža telesa,
- pomanjkanje očesnega stika,
- nervozno igranje s prsti,
- pretirana uporaba gest,
- prekrižane roke na prsih,
- neuporaba nasmeška,
- drža rok za hrbtom,
- pretirano kimanje,
- strmenje,
- izkazovanje nezainteresiranosti,
- pomanjkanje pozornosti na vprašanja,
- nepripravljenost,
- neprimerna zunanost (npr. obleka),
- nesprošččenost in
- negativna nastrojenost.

4. Priporočila za dobro komuniciranje kmetov s potrošniki

1.Odkritost: Kmetje bi morali biti odkriti in transparentni glede svojih praks in procesov pridelave hrane. Potrošniki se želijo prepričati, da hrana, ki jo kupujejo, izvira **iz trajnostnih in etičnih virov in procesov**, zato je pomembno, da kmetje pojasnijo svoje prakse pridelave hrane in skrbijo za preglednost svojih procesov;

2.Komunikacija v preprostem jeziku: Kmetje bi morali uporabljati preprost jezik, ki ga bodo potrošniki lažje razumeli. Izogibati bi se morali strokovnim izrazom in se raje posvetiti pojasnjevanju pomembnih dejstev in informacij, ki bi lahko zanimali potrošnike;

3.Pogovor s potrošniki lahko poteka v različnih oblikah, od družbenih omrežij do osebnih stikov na prireditvah in objavljanja **fotografij s kmetije**. Fotografije so zelo pomembne, da si sodobni vizualni potrošniki lažje predstavljajo delo na kmetiji;

4.Uporaba različnih komunikacijskih kanalov: Kmetje bi morali uporabljati različne komunikacijske kanale, kot so družbena omrežja, spletna mesta, e-pošta in tiskani materiali, da bi lahko dosegli večjo skupino potrošnikov. Sodobne tehnologije, kot so pametni telefoni in tablice, omogočajo dostop do informacij kadar koli in kjer koli, zato bi morali kmetje izkoristiti ta potencial in uporabiti različne kanale za doseganje potrošnikov;

Priporočila za dobro komuniciranje kmetov s potrošniki

5. Osredotočanje na prednosti: Kmetje bi morali izpostavljati prednosti svojih pridelkov, **kot so visoka kakovost, svežina, lokalna proizvodnja in trajnostnost**. Potrošniki želijo kupovati hrano, ki je kakovostna, okusna in izvira iz trajnostnih virov, zato je pomembno, da kmetje poudarjajo te prednosti;

6. Sodelovanje z lokalno skupnostjo: Kmetje bi morali sodelovati z lokalno skupnostjo, da bi povečali ozaveščenost o svojih pridelkih in praksah pridelave. Sodelovanje z lokalno skupnostjo (npr. s šolami, vrtci, društvi, horeca sektorjem) lahko pomaga kmetom pri izgradnji zaupanja in vezi s potrošniki ter hkrati prispeva k promociji lokalne hrane;

7. Izobraževanje: Kmetje bi morali izobraževati potrošnike o pridelavi hrane in procesih, ki so potrebni za zagotavljanje kakovostne in varne hrane. Lahko bi organizirali **ogled kmetij, delavnice ali predavanja o pridelavi**, npr. organiziranje dneva odprtih vrat enkrat na leto za šole in vrtce;

8. Skupen interes: V komunikaciji s potrošniki je ključno, da se izhaja iz **skupnega interesa, ne iz razlik in nesoglasij**. Takšen skupni interes je zdrava hrana, otroci, hišni ljubljenci in druge živali ter narava. Pri tem se je treba osredotočiti na osebne izkušnje, ki vzbujajo iskrena čustva. Uporabite takšne besede, da jasno opišete situacijo, ki naj bo osebna;

9. Nagovorite potrošnike: Povabite potrošnike h komunikaciji. Sporočite jim, da ste odprti za vprašanja o hrani, svojih kmetijskih praksah in odločitvah, ki jih sprejemate na kmetiji. Nagovorite jih: **»Želimo, da pridete k nam in nam postavite vprašanja. Želimo vam pokazati, da je naša hrana zdrava in varna.«** Ključno sporočilo naj bo tudi, da hranite svoje otroke s hrano, ki jo pridelate in prodajate: **»Smo družinska kmetija in v naši družini pijemo mleko in jemo meso, ki ga prodajamo.«**

5. Priporočila za uspešno komuniciranje o okoljsko-podnebno naravnanih inovacijskih praksah v kmetijstvu za kmete

Komuniciranje o okoljsko-podnebno naravnanih inovacijskih praksah v kmetijstvu med kmeti in politiki predstavniki okoljskih nevladnih organizacij in potrošniških organizacij in drugimi deležniki je ključnega pomena za zagotovitev zagotavljanje podpore, razumevanje in sodelovanje ter trajnostne prihodnosti.

- 1. Razumevanje političnega konteksta:** Seznanite se z aktualnimi politikami in zakonodajo, ki zadeva kmetijstvo in okolje. Razumite prioritete in skrbi lokalnih, regionalnih ali nacionalnih politikov in drugih deležnikov, s katerimi nameravate komunicirati;
- 2. Jasna in natančna sporočila:** Pripravite jasna sporočila o koristih vašega pogleda na okoljsko-podnebno naravnane prakse. Politiki in drugi deležniki so pogosto zelo zasedeni, zato je pomembno, da hitro pridete do bistva. Podkrepite svoja sporočila z dokazi in študijami primerov, ki kažejo na uspešnost teh praks;
- 3. Zagovarjanje in vplivanje:** Razvijte strateške odnose z odločevalci, ki imajo interes ali vpliv na kmetijsko politiko. **Sodelujte v političnih forumih, delovnih skupinah ali odborih**, kjer lahko neposredno delite svoje znanje in izkušnje;
- 4. Izobraževanje in predstavitve:** Organizirajte informativne seje, delavnice ali terenske obiske za politike, predstavnike nevladnih organizacij, potrošniških organizacij in drugih deležnikov, da vidijo vaše inovativne prakse v akciji. Pripravite izobraževalno gradivo, kot so brošure, bele knjige ali videoposnetki, ki opisujejo vaše prakse in njihove koristi.

PRIPOROČILA ZA USPEŠNO KOMUNICIRANJE O OKOLJSKO-PODNEBNO NARAVNANIH INOVACIJSKIH PRAKSAH V KMETIJSTVU ZA KMETE

5. Povezovanje s širšo skupnostjo: Pomembno je, da pridobite naklonjenost javnosti. Zato se povežite se z drugimi skupinami, kot so raziskovalne ustanove, veterinarji, sindikati, da boste lahko skupaj podali močnejše sporočilo. Razvijte skupne predloge ali platforme za ukrepanje, ki združujejo različne zainteresirane strani.

Sodelujte s strokovnjaki, saj so partnerstva z akademsko skupnostjo pomembna, ker znanstveniki in raziskovalci lahko podajo avtoritativne izjave, ki podpirajo vaše trditve.

Pomembno je, da si poiščite zaveznike in pri tem dobro sodelujete z drugimi organizacijami, združenji ali skupinami, ki imajo podobne cilje.

6. Učinkovita uporaba medijev in tehnologije: Uporabite družbena omrežja, spletne platforme in tradicionalne medije, da širite svoja sporočila in dosežete širše občinstvo, vključno s politiki in drugimi deležniki.

Objavljajte redne posodobitve, članke ali blog objave o vaših inovacijskih praksah in njihovem napredku;

PRIPOROČILA ZA USPEŠNO KOMUNICIRANJE O OKOLJSKO-PODNEBNO NARAVNANIH INOVACIJSKIH PRAKSAH V KMETIJSTVU ZA KMETE

7. Osebna komunikacija: Ko je to mogoče, vzpostavite **osebne stike s politiki ali njihovimi svetovalci, nevladnimi svetovalci in drugimi deležniki**. Pripravite srečanja, da boste lahko razpravljali o pomenu in koristih vaših praks.

Organizirajte obiske na kmetijah, saj nič ne more nadomestiti osebnih izkušenj.

Vabite politike in deležnike, da obiščejo vašo kmetijo in vidijo inovacije v akciji.

Uporabite **metodo pripovedovanja zgodb**, tj. delite zgodbe s terena, ki prikazujejo, kako vaše inovacijske prakse vplivajo na življenje resničnih ljudi in okolje. Poudarite tudi **lokalne koristi**: Deležniki, kot so politiki, se pogosto zanimajo za vpliv na njihove volivce, zato poudarite, kako te prakse koristijo lokalni skupnosti;

Sodelujte na javnih dogodkih, ki so odlične priložnosti za deljenje vaših izkušenj in znanja z zakonodajalci. Vaš glas se mora slišati!

8. Prilagajanje jezika in pristopa: Komunicirajte na način, ki je za politike razumljiv in relevanten, **izogibajte se pretirano tehničnemu žargonu**. Poudarite, kako vaše prakse pomagajo reševati politične cilje, kot so zmanjšanje emisij, ohranjanje biotske raznovrstnosti ali zagotavljanje prehranske varnosti;

Bodite kredibilni in transparentni in ponudite rešitve. Ne osredotočajte se samo na težave, ampak **ponudite konstruktivne predloge** in rešitve.

Priznajte tudi omejitve. Če obstajajo nekatere negotovosti ali pomanjkljivosti v vašem predlogu, jih priznajte. To povečuje vašo kredibilnost;

9. Vztrajnost in potrpežljivost: Razumite, da se **politične spremembe pogosto dogajajo počasi** in zahtevajo vztrajnost. Ostanite angažirani in aktivni, tudi ko se soočate z izzivi ali zamudami;

Z uspešnim komuniciranjem o okoljsko-podnebno naravnanih inovacijskih praksah lahko kmetje pomembno vplivajo na politične odločitve in s tem prispevajo k trajnostnemu in okolju prijaznemu kmetijstvu.

Hvala

Vprašanja, komentarji ...

